

Wat is provisionisme?

Provisionisme is een evangelisch-theologisch perspectief waarin Gods **genadige voorziening voor de redding van de mens** centraal staat. Het woord *provisionisme* is afgeleid van het Engelse *provision*, dat onder andere **voorziening** betekent.

Het uitgangspunt is eenvoudig, maar fundamenteel:

God heeft in Jezus Christus voorzien in alles wat nodig is voor de redding van de mens en roept mensen werkelijk op om in Hem te geloven.

Provisionisme wil daarmee vooral benadrukken dat Gods uitnodiging tot redding oprecht en gemeend is. God heeft de wereld lief, Christus is voor de zonden van de wereld gestorven en het evangelie wordt aan alle mensen verkondigd. Wie gelooft, wordt gered; wie Gods genade afwijst, blijft verantwoordelijk voor zijn eigen ongelof.

Genade staat centraal

Provisionisme leert niet dat de mens zichzelf kan redden. Integendeel: redding is volledig afhankelijk van Gods genade en van het werk van Jezus Christus.

De mens heeft God niet nodig omdat hij uit zichzelf voldoende goed is, maar juist omdat hij zondig is en redding nodig heeft. God heeft daarom Zelf het initiatief genomen. Hij heeft Zijn Zoon gegeven, het evangelie bekendgemaakt en mensen opgeroepen zich te bekeren en te geloven.

“Want zo liefheeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.” Johannes 3:16

Binnen het provisionisme wordt daarom sterk benadrukt dat Gods genade niet slechts aan een vooraf geselecteerde groep wordt aangeboden. De oproep van het evangelie is werkelijk gericht aan alle mensen. God voorziet, de mens reageert. Een belangrijk kenmerk van provisionisme is de combinatie van Gods genade en menselijke verantwoordelijkheid.

- God voorziet.
- God roept.
- God maakt het evangelie bekend.
- De mens wordt opgeroepen te geloven.

Geloof is daarbij overigens geen prestatie waarmee iemand zijn redding verdient. Geloof is de menselijke respons op wat God in Zijn genade heeft gedaan en aangeboden. Daarom kan provisionisme worden samengevat met:

God voorziet; de mens reageert.

Dat betekent niet dat de mens autonoom is of zichzelf tot God kan brengen. Het betekent dat Gods genade zo wordt verstaan dat de mens daadwerkelijk zelf verantwoordelijk kan worden gehouden voor zijn reactie op Gods openbaring en het evangelie.

Een andere benadering van verkiezing en predestinatie

Een belangrijk verschil tussen provisionisme en het klassieke calvinisme ligt in de manier waarop wordt gekeken naar verkiezing, predestinatie, genade en menselijke verantwoordelijkheid.

Het calvinisme legt sterk de nadruk op Gods soevereine verkiezing van bepaalde mensen tot redding. Het klassieke arminianisme benadrukt daarentegen Gods voorafgaande genade, waardoor mensen daadwerkelijk kunnen reageren op het evangelie.

Provisionisme deelt met het arminianisme de nadruk op een werkelijke menselijke respons, maar legt het accent anders. Niet de menselijke vrije wil staat aan het begin van het verhaal, maar Gods voorziening.

De vraag is daarom niet in de eerste plaats:

“Hoe vrij is de menselijke wil?”

Maar:

“Wat heeft God in Zijn genade voor de mens voorzien en kan ieder mens werkelijk reageren op Zijn oproep?”

Daarmee probeert provisionisme Gods soevereiniteit niet te ontkennen, maar deze te verstaan zonder daarbij Gods soevereiniteit gelijk te stellen aan determinisme.

Geen vijfde evangelie

Provisionisme is geen ander evangelie en ook geen leer waarin de mens zichzelf kan redden. Het fundament blijft hetzelfde:

Jezus Christus is de enige weg tot redding. Zijn dood en opstanding vormen de basis van onze verlossing. Redding is uit genade.

Het verschil zit vooral in de manier waarop bepaalde Bijbelse gegevens over Gods verkiezing, genade, voorkennis, menselijke verantwoordelijkheid en geloof met elkaar worden verbonden.

Daarom is het belangrijk om provisionisme niet te reduceren tot de uitspraak:

“De mens heeft een vrije wil.”

Dat doet het perspectief tekort. De kern ligt bij **Gods genadige voorziening in Christus**.

De Bijbel blijft de norm

Voor Bijbel101.nl is daarbij een belangrijk uitgangspunt dat provisionisme zelf nooit de norm van de Bijbel mag worden.

Ook een provisionist kan net als alle anderen teksten verkeerd uitleggen, teksten over het hoofd zien of zijn eigen theologische voorkeur in een tekst lezen. Daarom moet ook provisionistische theologie voortdurend aan de Schrift worden getoetst.

De belangrijkste vraag is uiteindelijk niet:

“Wat zegt het calvinisme?”

“Wat zegt het arminianisme?”

“Wat zegt het provisionisme?”

Maar:

“Wat zegt de Bijbel?”

Dat is het vertrekpunt van deze website.

In de artikelen die hierna volgen, bekijken we daarom onder andere wat provisionisme precies leert, waarin het verschilt van calvinisme en arminianisme en vooral: ***hoe de verschillende standpunten zich verhouden tot de Bijbelse teksten waarop ze zich beroepen.***